

mode. De operaties in de particuliere praktijk zijn veel minder talrijk geworden, deels doordat veel chirurgen afwezig zijn, deels ook doordat men in alle klassen zuiniger is geworden. Maar dit verklaart niet alles, want er zijn nog genoeg chirurgen achtergebleven, en in gewone tijden heeft men voor een operatie, die men meent te moeten ondergaan, offers over, al is men ook in andere zaken zuinig. Er blijft niets anders over ter verklaring, dan dat de mode een andere is geworden of liever, dat aan een algemeene neiging om zich te laten opereeren voor het oogenblik een einde is gekomen.

WEDER EEN WACHTKAMERPROCES. — Een patiënt te Berlijn had bij zijn dokter zijn pels in het voorportaal opgehangen. Een man, die zich mede als patiënt aandiende, was door het dienstmeisje een oogenblik in het voorportaal alleen gelaten en vond het toen geraden, met de pels te vertrekken. De eigenaar eischte schadevergoeding, en de rechter veroordeelde den dokter, omdat deze niet de noodige maatregelen had genomen tot veilige bewaring van het kleedingstuk. Het Landgericht besliste echter in hooger beroep, dat het uittrekken van een kleedingstuk bij den arts niet de beteekenis heeft van in bewaring geven en ook, dat er geen grond is, te denken aan „nalatigheid bij het uitkiezen van het personeel”, als het dienstmeisje een persoon met een behoorlijk voorkomen alleen laat (*Allg. med. Centralz.*).

EIGENDOMSRECHT OP PROJECTIELEN. — Volgens dr. H. JOACHIM heeft een arts niet zonder meer het recht, een projectiel, dat hij uit een wond verwijderd, te behouden. Hij behoeft daartoe de toestemming van den rechtmatigen eigenaar, hetzij den gewonde, hetzij de militaire autoriteit (*Allg. med. Centralz.*).

SCHAARSCHE VAN GENEESKUNDIGE HULP IN ENGELAND. — *The Lancet* dringt er bij het legerbestuur op aan, een aantal geneeskundigen, die mede ten oorlog zijn getrokken, en die op den langen duur in hun praktijk niet kunnen worden gemist, terug te zenden en te vervangen door anderen, die gaarne willen gaan en nog geen plichten hebben te vervullen, waarin zij niet of moeilijk door anderen kunnen worden vervangen. Er zijn plaatsen en landstreken, waar de afwezigheid van de artsen, die daar werkzaam waren, een groot gemis voor de bevolking oplevert, waarin slechts gebrekkig wordt voorzien door de bereidwilligheid der omwonende collega's. Het blad hoopt, dat het ministerie van oorlog — al blijven de behoeften van het leger den voorrang eischen — rekening zal willen houden met de ontstane moeilijkheden, en geschikte maatregelen ter voorziening niet zal tegenhouden. PINKHOF.

INGEZONDEN.

ZUIGELINGENZORG EN ZUIGELINGEN-CORSETTEN.

Het lijkt mij nuttig, zoo niet noodzakelijk, een artikel te lezen, alvorens er aanmerkingen op te maken. Niet aldus collega STÄRCKE, die het woord „corsetje” zóó vreeselijk schijnt te vinden, dat hij niet eens afwacht, wat er over dat corsetje zal worden geschreven, maar begint uit te varen tegen een tijdschrift (waarom zoo minachtend: „blaadje”?), dat zulk een artikel durft op te nemen. Als collega STÄRCKE het volgend nummer had kunnen afwachten, en zijn verontwaardiging en ergernis zoo lang had kunnen bedwingen, dan had hij de afbeelding en beschrijving gevonden van dat „corsetje”, en dan had hij kunnen zien, dat daarmee is bedoeld een zeer onschuldig kleedingstukje, waaraan het luiërbroekje wordt bevestigd, en welker beschrijving men moeielijk een anti-hygiënische raadgeving kan noemen.

Zijn opmerking over het gebruiken van fopspenen zal ik hier niet beantwoorden,

omdat ik de vrijheid neem, met hem van meening te verschillen en ik niet gaarne met iemand in debat tred, die zijn opvatting als de eenig mogelijke beschouwt, en elke andere (die in casu heusch door verschillende collegae wordt gedeeld) grappig en zonderling noemt.

Wat mij echter noopte hem te antwoorden, en wat ik op mijn beurt nu eens „zeer tot mijn ergernis las” was de vraag, die collega STÄRCKE stelt: „Heeft dit blaadje waarlijk met de vereeniging voor zuigelingen-zorg iets uitstaande?”

Het wil mij voorkomen, dat op die vraag door niemand beter kan worden geantwoord, dan door het bestuur van voornoemde vereeniging. Als collega STÄRCKE dat ook had ingezien en zijn ietwat overbodige vraag had gericht tot dat bestuur, dan zou hij vermoedelijk een bevredigend antwoord hebben gekregen, en dan zouden redactie en medewerkers van *Ons Kind* gespaard zijn gebleven voor een even onverdiende als grievende insinuatie.

Amsterdam, 1 November 1914.

Dr. S. STURKOP.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Verslag burgerlijken geneeskundigen dienst in Nederlandsch Indië.

Aan hetgeen in het *Koloniaal Verslag* 1914 omtrent het op dezen tak van dienst gedurende het jaar 1913 betrekking hebbende vermeld wordt, moge het volgende ontleend worden.

Namens de Indische regeering is op het van 8 tot 15 November 1913 te Saigon gehouden congres van de „Far Eastern Association of Tropical Medicine” het denkbeeld van een in hoofdzaak gelijke regeling der quarantaine-aangelegenheden voor de havens der Aziatische rijken en koloniën ter sprake gebracht; het congres heeft zich daarmede vereenigd. In verband daarmede is een algeheele herziening der quarantaine-ordonnantie in studie genomen.

Het sterftecijfer der Europeanen bedroeg te Batavia 21.66 per duizend, te Semarang 17.86 per duizend, te Soerabaja 22.36 per duizend en in een aantal andere hoofdplaatsen bij elkaar 10.9 per duizend. Wat de inlandsche bevolking betreft, is voor West-Java een sterfte opgegeven van 22.4 per duizend, voor Midden-Java 22 per duizend, terwijl het cijfer voor Oost-Java nog niet bekend is. De hooge sterftecijfers ter hoofdplaats Batavia (73.1 per duizend) leidden tot het instellen van een gezondheidscommissie, aan wie de zorg voor de openbare gezondheid te dier plaatse in haar vollen omvang is opgedragen. Deze commissie zette het reeds aangevangen onderzoek naar de doodsoorzaken voort en bond den strijd aan tegen voor de gezondheid schadelijke insecten. Enkele groote werken in het belang van de droogmaking van Batavia's bodem kregen reeds een begin van uitvoering. Naast de sterftestatistiek is een geboortestatistiek ingevoerd in de residentien Bantam en Preager-Regentschappen, alsmede ter hoofdplaats Batavia.

Febris typhoidea kwam in den archipel bijna overal sporadisch voor; op een enkele plaats nam de ziekte een epidemisch karakter aan. Ook *dysenterie* deed zich vrij algemeen voor, vooral onder contractarbeiders op cultuurondernemingen en onder dwangarbeiders. Het anti-dysenterie-serum werd met goed gevolg aangewend. In enkele streken beliep het aantal lijders aan *malaria* 90 pCt. van de in behandeling gekomen zieken; de sterfte was in den regel gering. Begin 1913 heerschte de ziekte epidemisch in Sibolga; door het droogleggen van moerassen en verstrekken van chinine gelukte het, de ziektecijfers te doen verminderen. De bevolking is echter slecht